

MUSTAQILLIK YILLARIDA JIZZAX VILOYATIDA YUZ BERGAN IJTIMOYIY-DEMOGRAFIK O'ZGARISHLAR XUSUSIDA

*Begimkulov Jurabek,
Jizzax davlat pedagogika universiteti O'zbekiston tarixi kafedrası o'qituvchisi
<https://doi.org/10.53885/edinres.2024.02.1.002>*

Annotatsiya: Mazkur maqolada mustaqillik yillarida respublikamizning Jizzax viloyatida sodir bo'lgan ijtimoiy-demografik o'zgarishlar hamda urbanizatsiyalashuv jarayonlari haqidagi muallifning fikr-mulohazalari bayon qilingan. Shuningdek, unda keltirilgan ma'lumotlar bir qancha statistik sharhlar asosida ilmiy tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: Jizzax, aholi, demografiya, milliy tarkibi, tuman, migratsiya, tabiiy o'sish, ijtimoiy ta'minot, urbanizatsiya.

О СОЦИАЛЬНО-ДЕМОГРАФИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЯХ, ПРОИЗОШЕДШИХ В ДЖИЗАКСКОЙ ОБЛАСТИ ЗА ГОДЫ НЕЗАВИСИМОСТИ

*Бегимкулов Джурабек,
Преподаватель кафедры истории Узбекистана Джизакского государственного педагогического университета*

Аннотация: В статье излагается автором социально-демографические изменения и процессы урбанизации, происходившие в Джизакской области в годы независимости нашей Республики. А также представленные сведения в нём научно проанализировано на основе нескольких статистических обзоров.

Ключевые слова: Джиззак, население, демография, этнический состав, район, миграция, искусственный рост, социальное обеспечение, урбанизация.

ABOUT THE SOCIO-DEMOGRAPHIC CHANGES THAT OCCURRED IN THE JIZZAKH REGION DURING THE YEARS OF INDEPENDENCE

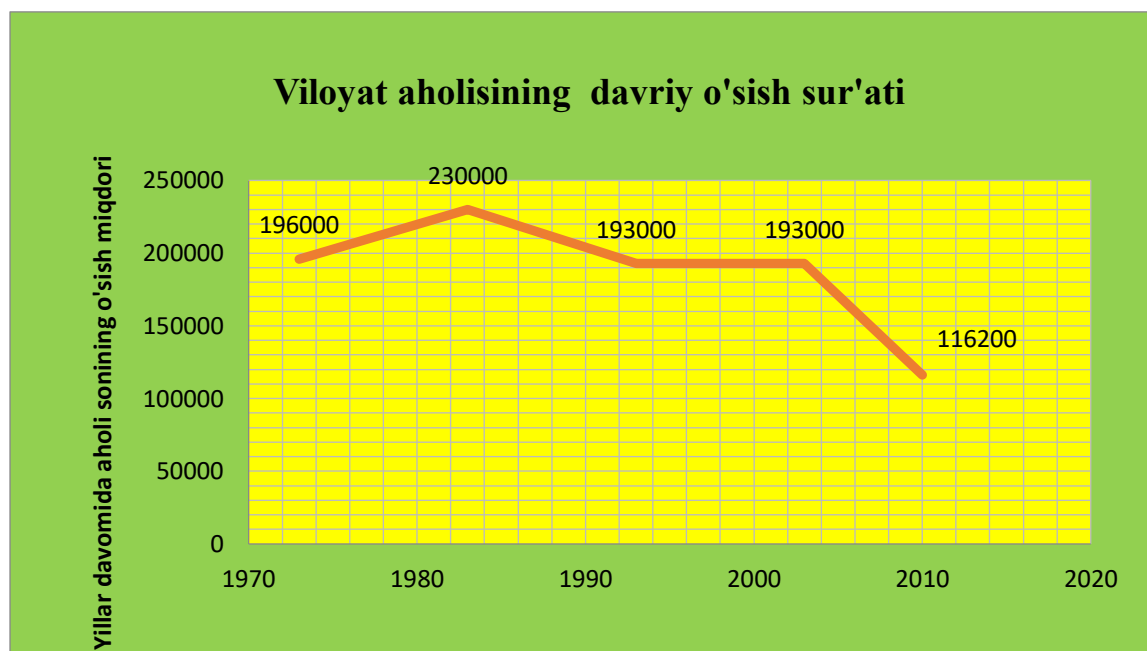
*Begimkulov Jurabek,
Teacher of the Department of history of Uzbekistan at Jizzakh State Pedagogical University*

Abstract: In this article is stated that the author's opinion about the socio-demographic changes and urbanization progresses that took place in the Jizzakh region of our republic during the independence years. Moreover, the given information has been scientifically analyzed on the basis of several statistical analysis data.

Keywords: Jizzakh, population, demography, ethnic composition, district, migration, biological rising, social supply, urbanization.

Kirish. Mustaqillik yillarida respublikamizning boshqa viloyatlari kabi Jizzax viloyatida ham ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar jarayoni izchil davom ettirilmoqda. Ushbu amalga oshirilayotgan keng ko'lamli ishlarning asosini viloyatda ishlab chiqarishni jahon standartlariga moslashtirish, aholining turmush sharoitini yanada yaxshilash, mulkka va tabiiy resurslardan foydalanishga nisbatan yangicha munosabatlarning shakllantirilishi tashkil etmoqda. Aholi tarkibi va mehnat resurslarining o'sib borishi, ularning ishlab chiqarish va ijtimoiy munosabatlardagi o'rnini belgilash hamda aholi bandligini muntazam tahlil qilib borish bugungi kundagi hal etilishi lozim bo'lgan dolzarb vazifalardan biridir.

Tahlil va natijalar. Jizzax viloyati tashkil etilganidan (1973-yil 28-dekabr) buyon o'tgan davr mobaynida uning aholisining soni, urbanizatsiyasi va milliy tarkibida bir qancha o'zgarishlar sodir bo'ldi. Statistik ma'lumotlardan ham bilish mumkinki, Jizzax viloyati aholisining soni 1973 yilda 388 ming kishini tashkil etgan bo'lsa, 1983 yilda - 584 ming, 1993 yilda - 814 ming, 2003 yilda esa 1,007 mln. kishiga yetgan. Viloyat tashkil etilganidan keyingi 30 yil ichida aholi uch barobar ko'paygan. Agar 2006 yilda Jizzax viloyatining doimiy aholisi soni 1051,4 kishiga yetgan bo'lsa, 2007 yilda bu ko'rsatkich - 1065,3, 2008 yilda - 1081,5, 2009 yilda - 1098,3, 2010 yilda - 1116,8, 2019 yil 1 yanvarga kelib - 1352,1, va nihoyat, 2024-yil 1-yanvar holatiga ko'ra - 1 507,4 ming kishini tashkil etgan[1].

Diagrammadan ham ko'rinib turibdiki, viloyat tashkil qilingan ilk yillarda aholining o'sish sur'ati juda yuqori bo'lgan, bu ko'rsatkich ayniqsa, 1983-1993 yillar kesimida ancha sezilarli bo'lib, mazkur o'n yillikda aholining soni 230 ming kishiga ortgan. 1993-2003 yillarda aholining o'sish dinamikasida birmuncha pasayish seziladi, ya'ni - 193 ming kishi. 2003-2010 yillar davomida aholi soni 116200 kishiga ko'payib, yillik o'sish 20 ming nafarga yaqin kishini tashkil etganiga e'tibor berilsa, demak, aholining o'sish suratlari nisbatan pasaygan holda saqlanib turganligi haqidagi xulosaga kelish mumkin. 2018 yilning yanvar-dekabr oylarida viloyat aholisi 27,1 ming kishiga yoki 102,0 %ga o'sgan[4, 115].

Ta'kidlash joizki, viloyat aholisining hududiy joylashuvi birmuncha notekis bo'lib, bu holat hududda aholi yashashi uchun tabiiy qulayliklarning turlicha ekanligi bilan izohlanadi. O'rganilayotgan yillar kesimida oladigan bo'lsak, viloyatda aholi zichligi 1 km.kv.ga 51,8 kishidan to'g'ri kelgan.

Jizzax viloyatida urbanizatsiya darajasi 2008-yilda-27%, 2017-yilda esa 47,0 %ni (respublikada 50,5%) tashkil etgan. Viloyat shahar aholisining o'sishi yillar davomida o'zgarib borgan. 1987-yilda viloyat shahar manzilgohlarida atigi 197 ming aholi yashagan bo'lsa, 1995-yilda - 278,1 ming, 2000-yilda esa 294,7 ming kishiga ko'paygan, qisqacha aytganda shahar aholisi 149,5 foizga o'sgan. 2016-yil ma'lumotiga ko'ra, viloyat shahar aholisi 600,8 ming kishiga teng bo'lgan (respublika shahar aholisining 3,7 foizi) [2, 88].

Viloyat aholisining turmush sharoiti asosan qishloq xo'jaligi bilan bog'liqligi sababli qishloq tumanlarida aholi zichligi bo'yicha ba'zi birtafovutlar mavjud. Ularning aksariyatida zichlik ko'rsatkichlari viloyatnikidan yuqoriroq. Aholi zichligining eng past ko'rsatkichi Forish tumanida kuzatiladi. Forish tumani Nurota tizmasining ikki yonbag'ri va Qizilqum cho'lining sharqiy qismlarida joylashgan, maydoni jihatidan (9,67 ming km.kv.) viloyatning eng yirik tumani hisoblanadi. Forish tumanining katta qismi qurg'oqchil cho'l va adir zonalaridan iborat. Hududiy zichlik taqqoslab ko'rilganda, Jizzax shahrida 1 km. kv ga 1467 kishi to'g'ri keladi. Lekin bu yirik shaharlar uchun odatiy hol; tumanlar ichida eng yuqori zichlik (1 km. kv ga 381,1 kishi) Sharof Rashidov tumaniga to'g'ri keladi.

Aholining etnik tarkibi xususida shuni aytish mumkinki, Jizzax viloyatida jami 70 dan ortiq millat vakillari yashaydi. Agar 1975 yilda o'zbek millatiga mansub aholi viloyat aholisining 72,5 %ni tashkil etgan bo'lsa, 1995 yilda bu ko'rsatkich 82,9 %ga yetgan. Quyidagi jadvaldan ma'lum bo'ladiki, viloyatda 1975-1985 - yillarda rus, 1975-1990 yillarga kelib koreyslarning soni ortib borgan bo'lsa, 1990-1995 yillarda aksincha ularning salmog'i kamayib borgan. Viloyatda rus, koreys, tatar, qozoq va boshqa millatlar sonining kamayib borishi ularning Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston va boshqa davlatlarga ko'chishi bilan bog'liqdir (1-jadval).

1-jadval

	<u>Ming kishi</u>					<u>Yakuniga nisbatan</u>				
	<u>1975</u>	<u>1980</u>	<u>1985</u>	<u>1990</u>	<u>1995</u>	<u>1975</u>	<u>1980</u>	<u>1985</u>	<u>1990</u>	<u>1995</u>
<u>Jami aholi</u>	411,6	526,8	626,0	760,7	872,5	100	100	100	100	100
<u>Shu jumladan:</u>										
<u>O'zbeklar</u>	298,7	382,4	479,5	572,9	724,1	72,5	72,6	76,6	75,4	82,9
<u>Qozoqlar</u>	27,8	35,6	43,4	49,1	55,3	6,7	6,8	6,9	6,4	6,3
<u>Qirg'izlar</u>	11,9	15,3	18,6	20,2	22,5	2,9	2,9	2,9	2,6	2,6
<u>Tojiklar</u>	6,1	7,7	9,4	14,8	19,2	1,5	1,5	1,5	1,9	2,2
<u>Ruslar</u>	30,1	34,1	37,1	32,2	18,4	7,3	6,5	5,3	4,2	2,1
<u>Tatarlar</u>	12,3	15,7	15,9	15,3	14,0	2,9	2,9	3,0	2,0	1,6
<u>Koreyslar</u>	2,5	3,2	3,9	4,9	3,9	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
<u>Boshqa millatlar</u>	26,7	32,8	22,5	51,3	15,1	5,4	6,2	3,2	6,9	1,8

Tumanlarning aholi zichligini alohida tahlil qilish maqsadga muvofiq, chunki tog' va tog' oldi hududlari bilan cho'l mintaqalari har xil tabiiy sharoit va xo'jalik yuritish imkoniyatiga ega ekanligi - aholi zichligida rol o'ynovchi asosiy omildir. Zichlik ko'rsatkichining o'zgarishi aholi soni o'zgarishlari bilan bog'liq bo'lganligi tufayli, aholi sonining o'zgarishlarini tumanlar bo'yicha ko'rib chiqish maqsadga muvofiqdir (2-jadval).

Jizzax viloyati tumanlari aholisining miqdoriy o'zgarishlari. (2-jadval)

<u>Hududlar</u>	<u>Aholi soni (ming kishi)</u>			
	<u>1979</u>	<u>1989</u>	<u>1998</u>	<u>2014 (kishi)</u>
<u>Arnasoy</u>	15,0	29,6	37,1	41857
<u>Baxmal</u>	51,4	70,4	94,0	136465
<u>Do'stlik</u>	33,5	38,3	47,9	58921
<u>Sharof Rashidov</u>	71,8	105,4	136,6	188960
<u>Zomin</u>	70,5	121,9	131,5	158718
<u>Zarbdor</u>	-	-	44,6	60357
<u>Zafarobod</u>	16,1	28,3	34,8	45002
<u>Mirzacho'l</u>	35,6	43,1	49,3	44858
<u>Paxtakor</u>	33,2	43,6	54,5	66779
<u>Forish</u>	48,4	60,4	74,7	83359
<u>Yangiobod</u>	-	-	-	25478
<u>G'allaorol</u>	66,6	89,5	113,9	152800
<u>Jizzax shahri</u>	69,5	107,3	126,9	163204
<u>Viloyat bo'yicha</u>	511,7	738,0	927,8	1226754

Yuqoridagi jadvallardan ko'rinib turibdiki, viloyat tashkil etilgan yillardan boshlab hozirgi davrgacha aholi soni tumanlarda doimiy ravishda o'sib borgan. Aholi sonining kamayishi birgina Mirzacho'l tumanida kuzatiladi. Bu tuman aholisining milliy tarkibi bilan bog'liq bo'lib, qo'riq va bo'z yerlarni o'zlashtirish yillarida (1960-1970-yillar) tuman hududiga ko'chirilgan boshqa millat vakillarining yana qaytadan ko'chib ketishi hamda tabiiy o'sishning pasayishi bilan izohlanadi. Sharof Rashidov, Paxtakor, G'allaorol, Baxmal tumanlarida aholi sonining o'sishi nisbatan yuqoriroq ekanligi bilan ajralib turadi.

Arnasoy va Forish tumanlarida o'sish surati keyingi o'n yillikda birmuncha pasaygan. Viloyat miqyosida aholi sonining o'sishi ham tumanlarga muvofiq ravishda kechmoqda. Bu jarayon tumanlar kesimida aholi zichligidagi o'zgarishlarda ham yaqqol seziladi(3- jadval).

Jizzax viloyati tumanlarida aholi zichligi (3- jadval)

Tumanlar nomi	Maydoni, ming km kv	(1 km kv ga kishi)			
		1979	1989	1998	2014
<u>Arnasoy</u>	0,49	30,6	60,4	75,7	79,8
<u>Baxmal</u>	1,86	27,6	37,8	50,5	67,5
<u>Do'stlik</u>	1,32	25,3	29,0	36,2	41,7
<u>Jizzax</u>	0,45	159,5	234,2	303,5	381,1
<u>Zomin</u>	2,87	24,5	42,4	45,8	48,3
<u>Zarbdor</u>	0,51	-	-	87,4	105,5
<u>Zafarobod</u>	0,47	34,2	60,2	74,0	89,8
<u>Mirzacho'l</u>	0,42	84,7	102,6	117,3	99,0
<u>Paxtakor</u>	0,38	87,3	114,7	141,7	164,2
<u>Forish</u>	9,67	4,9	6,2	7,5	8,0
<u>Yangiobod</u>	0,72	-	-	-	33,6
<u>G'allaorol</u>	1,95	34,1	45,9	58,2	71,3
<u>Jizzax shahri</u>	0,1	977,1	1269	1781,1	1467
<u>Viloyat bo'yicha</u>	21,21	25,2	34,8	45,2	52,7

Jadvaldan ko'rinadiki, birinchi navbatda aholi soni va hudud nisbatining doimiy ravishda o'sib borishiga aholining tabiiy va mexanik harakati o'z ta'sirini ko'rsatgan. Aholining tabiiy va mexanik harakatini ushbu yillar kesimida ko'rib chiqish bizga qiyosiy xulosalar chiqarishga imkon beradi[4, 119].

Bizga ma'lumki, XX asrning so'nggi 10 yilliklarida Jizzax viloyatining cho'l tumanlariga aholi migratsiyasining kuchli oqimi sodir bo'lgan. Shunga ko'ra, tog'li tumanlarda migratsiya saldosi manfiyligi doimiy ko'rsatkich kasb etgan. Ayni paytda ham aholining tabiiy o'sish jarayonida doimiy o'sish tendensiyasi kuzatiladi. Mustaqillik yillarida viloyat bo'yicha migratsiya saldosi manfiy ko'rsatkichga ega bo'lsa-da, viloyat aholisining son jihatdan o'sib borishi aholi zichligining ortib borishini ta'minlaganligini qayd etish lozim bo'ladi[4, 120].

Keltirib o'tilayotgan ma'lumotlar bizga XXI asrning birinchi o'n yilligida tumanlar aholisining o'sishi va unga muvofiq tarzda aholi zichligining o'zgarishini tahlil qilish orqali ba'zi hududlarning, xususan tog'li va cho'l tumanlarining aholi sonini aniqlash va bu o'zgarishlar haqida qiyosiy xulosa chiqarish imkonini beradi. Umumiy tarzda viloyatning Mirzacho'l tumanidan tashqari qolgan barcha tumanlarida aholi zichligi izchil o'sib borgan. Zichlikning ortib borish surati Sharof Rashidov tumani va Jizzax shahrida nisbatan yuqori darajada ekanligi kuzatiladi [5,42].

O'zbekistonda, yangicha qiyofa kasb etayotgan Jizzax viloyatida ham bunyodkorlik ishlari jadal sur'atlarda davom ettirilmoqda. Jumladan, voha hududlarini zamonaviy qiyofaga keltirish asnosida o'rta va yirik shaharlarni rivojlantirish hamda urbanizatsiya jarayonlarini jahon andozalariga muvofiq tashkil qilish choralari ko'rildi. Xususan, 2020-2021-yillarda qishloq joylarida 264 xonadonga mo'ljallangan 11 ta 4 qavatli, Jizzax shahrida esa 230 ta xonadon uchun 6 ta 7 qavatli uy-joylar barpo etildi. Shuningdek, Jizzax shahrining Olmazor mahallasida zamonaviy me'morchilikning so'nggi yutuqlarini o'zida mujassam etgan 320 oilaga mo'ljallangan 4 ta 16 qavatli turar joylar foydalanishga topshirildi. Xususiyl tadbirkorlik shirkatlari tomonidan esa aholiga 4 va 7 qavatli 71 ta turar joy maskanlari qurilib, foydalanishga topshirildi[10]. Bu ham viloyat aholisining urbanizatsiyalashuv darajasining ma'lum darajada o'sishiga hissa qo'shmoqda. Ayniqsa Jizzax shahri va Sharof Rashidov tumanida aholi zichligining ortib borishi

tabiiy va mexanik o'sishining boshqa tumanlarga qaraganda birmuncha yuqoriligi bilan ajralib turadi. Shu bilan birga Sharof Rashidov tumani boshqa hududlardan migratsiyaning musbat saldoga egaligi bilan ham farqlanadi.

Viloyatning boshqa tumanlari misolida qarab chiqilsa, ularning zichligi yilma yil bir maromda oshib borgan. Masalan, Mirzacho'l tumanida boshqa cho'l tumanlariga (Paxtakor, Do'stlik, Arnasoy, Zafarobod) nisbatan zichlikning yuqori darajasi kuzatilgani holda yillar mobaynida pasayib borish tendensiyasi kuzatilgan. Ayni vaqtda ta'kidlash joizki, tuman tabiiy o'sishning eng past darajasi va migratsiya saldosi manfiylik darajasining ham juda pastligi bilan ajralib turadi. Viloyat tumanlari bo'yicha tabiiy va mexanik harakatni qiyoslash tumanlarda aholi zichligiga ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish imkonini beradi (4-jadval).

Jizzax viloyati aholisining tabiiy va mexanik harakati (har ming kishiga nisbatan, 2014 yil. 4-jadval)

/r	Hududlar	Tabiiy harakat			Mexanik harakat		
		tug'ilish	o'lim	Tabiiy ko'payish	Kelganlar	Ketganlar	Migratsiya saldosi
	<u>Arnasoy</u>	23,6	2,6	21,0	10,1	18,0	-7,9
	<u>Baxmal</u>	29,0	4,7	24,3	3,6	5,3	-1,7
	<u>Do'stlik</u>	24,7	3,1	21,7	10,6	12,9	-2,3
	<u>Jizzax</u>	28,0	3,9	24,1	5,9	5,3	0,6
	<u>Zomin</u>	24,2	4,1	20,1	1,8	3,5	-1,7
	<u>Zarbdor</u>	25,9	3,5	22,4	6,4	8,4	-2,0
	<u>Zafarobod</u>	24,1	3,1	21,0	5,7	18,5	-12,8
	<u>Mirzacho'l</u>	21,7	4,2	17,5	23,4	48,4	-25,0
	<u>Paxtakor</u>	23,3	3,7	19,6	4,5	9,2	-4,7
0	<u>Forish</u>	25,1	4,2	20,9	5,4	17,2	-5,8
1	<u>Yangiobod</u>	23,5	4,5	19,0	3,9	4,6	-0,7
2	<u>G'allaorol</u>	23,7	4,7	19,0	3,2	7,9	-4,5
3	<u>Jizzax shahri</u>	31,0	4,7	26,3	7,1	9,6	-2,5

Hududlar kesimida doimiy aholi sonining o'tgan yilning shu davriga nisbatan taqqoslanishi (2018-2019 yillar 1 yanvar holatiga, ming kishi dastlabki ma'lumot. 5-jadval)

	<u>2017 yil</u>	<u>2018 yil</u>	<u>O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, %</u>
<u>Jizzax viloyati</u>	1325,0	1352,1	102,0
<u>Jizzax.sh</u>	171,7	174,6	101,7
<u>tumanlar:</u>			
<u>Arnasoy</u>	44,5	45,2	101,6
<u>Baxmal</u>	149,3	152,5	102,1
<u>G'allaorol</u>	164,5	167,7	101,9
<u>Sh. Rashidov</u>	207,8	213,9	102,9
<u>Do'stlik</u>	63,1	64,2	101,7
<u>Zomin</u>	156,5	159,9	102,2
<u>Zarbdor</u>	81,8	83,6	102,2
<u>Mirzacho'l</u>	49,3	50,4	102,2
<u>Zafarobod</u>	48,0	48,8	101,7
<u>Paxtakor</u>	71,7	72,8	101,5
<u>Forish</u>	89,6	90,9	101,5
<u>Yangiobod</u>	27,2	27,6	101,5

2018 yil yanvar-dekabr oylarida viloyat bo'yicha ko'chib kelganlar soni 11,1 ming kishini, ko'chib ketganlar soni esa 12,1 ming kishini tashkil etdi.

Aholi migratsiyasi (ming kishi. 6-jadval)

	2017 yil <u>yanvar-dekabr</u>	2018 yil <u>yanvar-dekabr</u>
<u>Ko'chib kelganlar</u>	9,3	11,1
<u>Ko'chib ketganlar</u>	10,5	12,1
<u>Migratsiya saldos</u>	-1,2	-1,0

Migratsiya saldosini minus 0,8 ming kishi bo'lib, 2017 yilning mos davrida minus 0,8 ming kishi bo'lgan. Migratsiya saldosining yuqori darajasi Baxmal (minus 0,5 ming kishi), Paxtakor (minus 0,4 ming kishi) va Jizzax shahrida (minus 0,3 ming kishi) kuzatilgan[9, 258].

Jizzax viloyatining doimiy aholisi soni 2023-yil 1-oktyabr holatiga ko'ra, 1499,8 ming kishini tashkil etib, yil boshiga nisbatan 24,3 ming kishiga yoki 101,6% ga ko'paygan. Shahar aholisi soni 703,9 ming kishini (jami aholi sonidagi ulushini 43,9%), qishloq aholisi soni 795,9 ming kishini (53,5%), ayollar soni 743,1 ming kishini (49,5) tashkil etgan.

Viloyat hududlari kesimida tahlillar shuni ko'rsatmoqdaki, 2023-yil 1-oktyabr holatiga eng ko'p aholi soni Sh.Rashidov tumanida 241,5 ming kishini (viloyat aholisi sonidagi ulushi 16,1%)ni va Jizzax shahrida 195 ming kishini

(13%), aksincha eng kam aholi soni Yangiobod tumanida 29,7 ming kishini (2%) va Armasoy 48,5 ming kishini (3,2%) tashkil etdi. Viloyatga doimiy yashash maqsadida ko'chib kelganlar soni 4 765 kishini, ko'chib ketganlar 6 230 kishini, migratsiya saldosini minus 1 465 kishini tashkil etgan[3].

Xulosa va takliflar. Xulosa qilib aytganda, aholining tez sur'atlar bilan o'sishi Jizzax viloyatiga ham xos xususiyatdir. Viloyat tashkil qilingan ilk yillarda aholining o'sish sur'ati juda yuqori bo'lgan, bu ko'rsatkich ayniqsa, 1983-1993 yillarda ancha sezilarli raqam bo'lib, mazkur o'n yillikda aholining soni 230 ming kishiga ortgan. 1993-2003 yillarda aholining o'sish dinamikasida birmuncha pasayish kuzatiladi (193 ming kishi). 2003-2010 yillarda aholi soni 116200 kishiga ko'payib, yillik o'sish o'rtacha 20 ming kishini tashkil etgan. 2018 yilning yanvar-dekabr oylarida viloyat aholisi 27,1 ming kishiga yoki 102,0 %ga o'sganiga e'tibor berilsa, demak, aholining o'sish suratlari nisbatan pasaygan holda saqlanib turgan. Viloyatda sanoat rivoji va aholiga turli xil xizmat ko'rsatish sohasida ish ko'lamining o'sib borishi tufayli ishchi va xizmatchilar soni yil sayin ortib bormoqda. Hududda aholi zichligiga mahalliy xarakterga xos bo'lgan turli omillar ta'sir ko'rsatgan. Bunday muhim jarayonlar viloyatda aholi zichligiga ta'sir etuvchi omillarni tumanlar kesimida maxsus o'rganishni hamda uni ilmiy tadqiq etishni taqozo qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Jizzax viloyati statistika boshqarmasi ma'lumotlari. jizzaxstat.uz.
2. Soliyev A.S., Tashtayeva S.K., Egamberdiyeva M.M. Shaharlar geografiyasi. O'quv qo'llanma. Toshkent. Barkamol fayz media, 2018.
3. Iqtisodiy tadqiqotlar va islohotlar Markazining Jizzax filiali ma'lumotlari. review.uz
4. Begimkulov J. Istiqloq yillarida Jizzax viloyatidagi demografik o'zgarishlar xususida. Vatan tarixini o'rganishda arxiv va o'lkashunoslik materiallarining o'rni. Ilmiy maqolalar to'plami. Toshkent. Vneshinvestprom, 2020.
5. Begimkulov J. Jizzax viloyatida yoshlar bandligini ta'minlashning muammo va yechimlari xususida. Globallashuv davrida yoshlar migratsiyasi va uning ijtimoiy-siyosiy masalalari / xalqaro konferensiya materiallari. Toshkent. 2020.
6. Begimkulov J. Important changes in the social and life of Uzbekistan during the years of independence (on the example of jizzakh region). EPRA International Journal of Research & Development (IJRD). September, 2020.
7. Begimkulov J. Socio-economic changes in Uzbekistan in 2017-2021(on the example of Jizak region). Current research journal of history. May 2021.
8. Begimkulov J., Davletov R. Jizzax viloyatini iqtisodiy rivojlantirish masalalari xususida (2017-2020y.y.). Ilm sarchashmalari jurnali // 2021-yil 6-son.
9. Begimkulov J. Mustaqillik yillarida Jizzax viloyatida aholi migratsiyasi. Mamlakatimizda migratsiya sohasidagi davlat boshqaruvining dolzarb masalalari / xalqaro konferensiya materiallari. Toshkent. Bosh prokuratura Akademiyasi. 2021.
10. Begimkulov J. 2017-2023-yillarda Jizzax viloyati ijtimoiy-madaniy infrastrukturasi o'zgarishlar. Sohibqiron yulduzlari jurnali // 2024-yil 1-son.